

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců: JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobkyně: **L. T. T., státní příslušnost Vietnam**, neznámého pobytu, zastoupena Mgr. Petrem Václavkem, advokátem v Praze 1, Opletalova 25, proti žalovanému: **1) Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Praha 1, Loretánské nám. 5, **2) Velvyslanectví České republiky v Hanoji**, se sídlem 13 Chu Van An, Hanoj, Vietnam, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

T a k t o:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í:

Žalobkyně se včas podanou žalobou dne 30. 1. 2017 domáhala u Městského soudu v Praze ochrany před nezákonným zásahem Ministerstva zahraničních věcí a Velvyslanectví České republiky v Hanoji, (dále jen „ZÚ Hanoj“). Uváděla, že v pondělí dne 28. 11. 2016 se osobně dostavila na ZÚ Hanoj, za účelem podání žádosti o dlouhodobý pobyt podle § 42a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, předpisů, (dále „zákon o pobytu cizinců“), přičemž identickou žádost podala ZÚ Hanoj prostřednictvím datové schránky již dne 25. 11. 2016. Dne 28. 11. 2016 se žalobkyně dostavila osobně na ZÚ Hanoj v doprovodu právního zástupce Mgr. M. R., advokátní koncipientky, i. s. Mgr. Petra Václavka. Zatímco právní zástupkyni byl umožněn vstup do budovy, samotné žalobkyni byl vstup do budovy pracovníkem ZÚ Hanoj odepřen.

Právní zástupce proto podal stížnost ve smyslu § 175 správního řádu, jejíž přílohou byl tiskopis žádosti o povolení dlouhodobého pobytu s náležitostmi prokazujícími mj., že manžel žalobkyně má na území České republiky povolen trvalý pobyt a manželství bylo uzavřeno dne 30. 12. 2013.

Žalobkyně se svým podáním domáhala, aby soud rozhodl, že odepření vstupu žalobkyni dne 28. 11. 2016 na ZÚ Hanoj představuje nezákonný zásah.

K žalobě žalobkyně přiložila:

Fotografie dokazující, že dne 28. 11. 2016 se dostavila osobně na konzulární oddělení ZÚ Hanoj, potvrzení paní D. H. V. a paní Mgr. M. R., že se žalobkyně skutečně dne 28. 11. 2016 osobně na konzulární oddělení ZÚ Hanoj dostavila za účelem podání své žádosti.

Sdělení ZÚ Hanoj ze dne 18. 1. 2017, č. j. 3503/2016-HANOI-IV, ke stížnosti žalobkyně ze dne 23. 11. 2016, jímž nebyla stížnost shledána důvodnou, a právnímu zástupci žalobkyně byly vráceny originály příloh, které byly ke stížnosti přiloženy. Ve sdělení se mj. uvádí, že žadatelé o pobytová oprávnění mají možnost podat své žádosti na základě rezervace v systému VISAPOINT v pondělních úředních hodinách a ode dne 25. 10. 2016 také bez jakékoliv rezervace každé úterý a čtvrtek v úředních hodinách určených pro tuto agendu.

Usnesení ZÚ Hanoj ze dne 18. 1. 2017, č. j. 3503/2016-HANOI-IV, o zamítnutí žádosti o upuštění od osobního podání a zastavení řízení. Expressis verbis se v usnesení mj. uvádí, že řízení o žádosti paní V. T. B. o povolení k dlouhodobému pobytu se podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu pro zjevnou bezpředmětnost zastavuje.

Ministerstvo zahraničních věcí ve svém vyjádření ze dne 28. 7. 2017 sdělilo, že považuje žalobu za nedůvodnou s tím, že se žalobkyně nesprávně opírá o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. dubna 2015, č. j. 7 Azs 282/2014-50.

Následně Ministerstvo zahraničních věcí ve svém vyjádření ze dne 23. 8. 2017 sdělilo, že současný stav nezákonnost postupu ZÚ Hanoj nezakládá.

ZÚ Hanoj se k žalobě nevyjádřil.

Žalobkyně svým podáním ze dne 10. 8. 2017 vzala žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu částečně zpět, a to proti 1) žalovanému Ministerstvu zahraničních věcí. Dále uvedla, že nežádá o upuštění od nezákonného zásahu, nýbrž toliko o jeho konstatování.

Městský soud v Praze ve věci nařídil jednání, které se konalo dne 3. 10. 2017, při němž vyhlásil usnesení:

Řízení o žalobě proti 1) žalovanému se zastavuje.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Městský soud v Praze rozhodoval podle ustanovení § 87 odst. 1 soudního řádu správního na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle § 82 soudního řádu správního každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Podle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. května 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 – 52:

I. V řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 a násl. s. ř. s.), jenž měl spočívat v tom, že pracovník zastupitelského úřadu bránil žadateli v osobním podání žádosti o zaměstnaneckou kartu, neboť žadatel nebyl pro účely podání žádosti registrován v systému VISAPPOINT přidělujícím potenciálním žadatelům o víza termíny k návštěvě daného zastupitelského úřadu za účelem podání žádosti, je žalovaným správním orgánem daný zastupitelský úřad. Místní příslušnost krajského soudu se v takových případech řídí podle sídla Ministerstva zahraničních věcí.

II. Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 a násl. s. ř. s.), jenž měl spočívat v tom, že pracovník zastupitelského úřadu bránil žadateli v osobním podání žádosti o zaměstnaneckou kartu, neboť žadatel nebyl pro účely podání žádosti registrován v systému VISAPPOINT přidělujícím potenciálním žadatelům o víza termíny k návštěvě daného zastupitelského úřadu za účelem podání žádosti, může být důvodná i tehdy, jestliže se dotčenému žadateli podařilo tuto žádost zastupitelskému úřadu podat tak, že se na ni hledí jako na účinně podanou.

Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku dále judikoval:

[97] Na jedné straně účinky žádosti "nouzově" podané způsobem, který je obecně vzato nežádoucí, avšak který je jedinou účinnou obranou žadatele před nezákonným jednáním veřejné správy spočívajícím v tom, že mu neposkytne v přiměřené lhůtě možnost podání žádosti postupem zákonem standardně předpokládaným. Zde rozšířený senát konstatuje, že závěry judikatury o tom, že žádost je za takovýchto podmínek podána účinně, jsou v podmínkách dosavadního jednání veřejné správy zcela správné a jsou jediným alespoň v určité míře účinným nástrojem k ochraně práva žadatelů na to, domáhat se stanoveným postupem svého práva u správního orgánu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Dokud veřejná správa svůj přístup zásadně nezmění, není důvodu na nich cokoli měnit.

[98] Dalším aspektem věci je však samotné nezákonné jednání veřejné správy spočívající v řadě dílčích nezákonných postupů. V první řadě je nezákonným zásahem již samotná nemožnost získat v přiměřené době termín pro osobní podání žádosti; pokud vskutku k

takovému stavu dochází, a to ať již jakýmkoli konkrétními mechanismy (tj. za využití systému VISAPPOINT tam, kde zákon k jeho užití zastupitelský úřad opravňuje, i použitím jiných způsobů určení termínu pro osobní podání žádosti tam, kde povinnost předem si sjednat termín podání žádosti nelze žadateli uložit), jde nepochybně o nezákonný zásah zastupitelského úřadu do práva žadatelů na to, aby jejich žádost byla v přiměřené lhůtě přijata a posouzena. Na tuto prvotní nezákonnost navazuje podle poznatků plynoucích z jiných obdobných věcí již řešených Nejvyšším správním soudem jednání konkrétních pracovníků, jímž je žadatelům bráněno podat žádost bez předchozí (fakticky podle tvrzení žadatelů nemožné) registrace v systému VISAPPOINT. Tato jednání mohou podle okolností být rovněž nezákonným zásahem, například již jen proto, že u konkrétního pobytového oprávnění nemusí ze zákona plynout povinnost žadatele předem si sjednat termín podání žádosti uložená mu zastupitelským úřadem, anebo proto, že jsou fakticky pokračováním předchozího šikanózního způsobu využití systému VISAPPOINT ve vztahu k žadatelům o ta pobytová oprávnění, u nichž by požadavek předem si sjednat termín podání žádosti byl přípustný.

[101] Závěrem rozšířený senát opakuje to, co Nejvyšší správní soud vyslovil ve stručnosti již ve shora zmíněném rozsudku čj. 8 As 90/2011-62. Je na veřejné správě, jakým způsobem "technicky" uspořádá vyřizování žádostí o nejrůznější pobytová oprávnění tak, aby byla schopna je za přiměřených nákladů zvládat. Musí však v každém případě umožnit žadatelům takové žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Je na veřejné správě, zda ke splnění tohoto úkolu využije informační technologie, víceúrovňovou proceduru posuzování žádostí, prvky náhodného výběru, nástroje ekonomické regulace (správní poplatky v citelné výši) anebo kombinaci některých z těchto či jiných nástrojů. Zvolené nástroje však musí být založeny na racionálních a férových pravidlech a umožňovat průběžnou i následnou kontrolu toho, že nejsou zneužívány či používány svévolně.

Městský soud v Praze z podání žalobkyně zjistil, že žalobkyně se na ZÚ Hanoj osobně dostavila v pondělí dne 28. 11. 2016 za účelem podání žádosti o dlouhodobý pobyt podle § 42a zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně neuváděla, že by se před tím pokusila o registraci v systému VISAPPOINT. Z příložených dokumentů soud zjistil, že manžel žalobkyně má na území České republiky povolen trvalý pobyt a manželství bylo uzavřeno dne 30. 12. 2013

Z žalobkyní předloženého sdělení ZÚ Hanoj ze dne 24. 1. 2017, č. j. 3573/2016-HANOI-VII, zjistil, že žadatelé o pobytová oprávnění mají možnost podat své žádosti na základě rezervace v systému VISAPPOINT v pondělních úředních hodinách a ode dne 25. 10. 2016 také bez jakékoliv rezervace každé úterý a čtvrtek v úředních hodinách určených pro tuto agendu.

Městský soud v Praze přezkoumal postup žalovaného ZÚ Hanoj, spočívající v tom, že žalobkyni nebylo umožněno podat osobně žádost o povolení k dlouhodobému pobytu dne 28. 11. 2016 na ZÚ Hanoj, což považovala za nezákonný zásah, a dospěl soud k závěru, že toto jednání nelze za nezákonný zásah označit.

Žalobkyně se osobně k podání své žádosti dostavila na ZÚ Hanoj dne 28. 11. 2016, což bylo pondělí. Z obsahu správního spisu, a to z vyjádření Ministerstva zahraničních věcí, jakož i písemností ZÚ Hanoj, je zřejmé, že pondělí je den, který je určený pro osobní jednání s těmi žadateli o pobytové tituly, kteří jsou registrováni v systému VISAPPOINT. Žalobkyně v tomto systému registrována nebyla, ani o to neusilovala, o této registraci v podané žalobě

nic neuvádí. Městský soud v Praze má za to, že není podstatné, zda v systému VISAPPOINT nebyla registrována proto, že měla za to, že povinnost registrovat se pro podání své žádosti nemá, anebo proto, že se o tuto registraci opakovaně marně snažila. Nicméně podstatnou skutečností je, že žalobkyně nebyla v systému VISAPPOINT registrována. Za této situace se potom ovšem k osobnímu podání své žádosti neměla dostavit v pondělí, tedy v den vyhrazený pro jednání se žadateli registrovanými v systému VISAPPOINT, nýbrž měla využít možnosti dostavit se k osobnímu podání své žádosti v úterý, resp. ve čtvrtek.

Úterý a čtvrtek jsou na ZÚ Hanoj dny, s úředními hodinami vyhrazenými pro žadatele o pobytová oprávnění tuto agendu, kteří nejsou registrováni v systému VISAPPOINT, a to počínaje dnem 25. říjnem 2016. To znamená v úterý a ve čtvrtek se na ZÚ Hanoj mohou dostavit osoby, které z jakéhokoli důvodu nejsou v tomto systému registrovány a chtějí osobně podat žádost o pobytový titul.

Žalobkyně se dostavila k tomu osobnímu podání žádosti o dlouhodobý pobyt podle § 42a podle zákona o pobytu cizinců mimo tyto dny, které jsou určeny pro osoby, které nejsou registrovány v systému VISAPPOINT.

Městský soud v Praze má za to, že za tohoto stavu věci nebylo nezákonné, jestliže žalobkyni osobní podání její žádosti nebylo umožněno, a že takový postup ze strany žalovaného ZÚ Hanoj nepředstavuje tedy nezákonný zásah.

Za těchto okolností musel Městský soud v Praze dospět k závěru, že nebyly splněny předpoklady pro to, aby namítané odepření vstupu žalobkyně na ZÚ Hanoj v pondělí dne 28. 11. 2016 mohlo být považováno za nezákonný zásah. Žalobkyně neměla rezervaci v systému VISAPPOINT, ani neuvedla nic o tom, že by o tuto rezervaci opakovaně marně usilovala. Pokud se chtěla na ZÚ Hanoj dostavit bez předchozí rezervace, což v té době bylo možné, tak se dostavila mimo úřední hodiny určené pro tuto agendu, aniž by v žalobě vyložila, co jí zabránilo v tom, aby se na ZÚ Hanoj dostavila v úterý, resp. ve čtvrtek bez předchozí rezervace.

Městský soud v Praze ze shora uvedených důvodů postupoval podle § 87 odst. 3 soudního řádu správního a podanou žalobu zamítl, neboť ji shledal nedůvodnou. Z uvedených skutkových okolností nelze dospět k závěru o tom, že by odmítnutí žalobkyně vstupu právě v pondělí dne 28. 11. 2016 za účelem podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42a podle zákona o pobytu cizinců bylo nezákonným zásahem.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud opřel o ustanovení § 60 odst. 1 soudního řádu správního a contrario, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému správnímu orgánu žádné náklady řízení nevznikly.

P o u ě n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího

správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 3. října 2017

**JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu**

**Za správnost vyhotovení:
J. V.**